

Kiadó hivatal: muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak: Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft. Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

Szerkesztési iroda: muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Bérmertelen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

EGYETÉRTÉS

A közadók kezeléséről szóló törvényjavaslat.

I. Az adóügyi bizottság befejezte a közadók kezeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Helyes vagy nem helyes, más kérdés, de nálunk bevett szokás, hogy az országgyűlési bizottságok tanácskozásai nyilvánosság elébe jönnék; ennek folytán a közönség teljes tudomásával bír úgy az egyes bizottsági tagok nyilatkozatai, mint a tárgyalás eredménye felől, mielőtt a kész munkát kellő alakba öntve közzététetnék. Mint oly tárgyról, mely egész terjedelmében a nyilvános vitás tárgya lett azt hiszem indiszertio nélkül beszélhet az is, a ki tagja az adóbizottságnak, ezen bizottság munkálkodásának eredményéről.

Ghyezy pénzügyminiszter javaslata nagy változással került ki a bizottság lombikjából. Leggyűlötebb része elesett, de azért maradt fen elég a javaslatban, mi az adóbehajtást az eddigien keményebbé, zaklatóbbá teszi; van azonban benne némi olyan is, mi jobb rendet hoz be s könnyebbségére szolgál az elemi csapások által sújtott adózónak. Esetett a községek solidaritása — ez volt Ghyezy javaslatának leggyűlötebb, valóban extravagáns rendszabálya. E szerint, a mely adó az év végeig be nem hajtatik, az a 100—200 forint alól fizető községi adóké összeségének terhe marad, behajtásáról a következő évben a község gondoskodik s ha nem bírja a hátralékosoktól behajtani, akkor a második év lefolyása után kiveti mindenkire birtokaránylag, akár befizette akár nem a magáét.

A solidaritás elvét elvetvén a bizottság, nem is feszegette a gyakorlati kivihetőséget, egyszerűen kihagyta az ide vonatkozó szakaszokat. Ne is beszéljünk róla többé sokat, oly bátor férfi, ki felvegye e szerencsétlen bukott eszmét, úgy sem fog akadni; hadd maradjon fenn egyedül mint ékes virágszál a közösügyes boldogság emlékeinek díszes kertjében. — Nagy mértékben módosított továbbá az adófelügyelők rendszere. Ghyezy minden megyébe akart állítani egy adófelügyelő hivatalt, egy felügyelőt s mellé segéd személyzetet, összesen 500 személyből álló új pénzügyi hadat, mely végezze volna egy részét azon teendőknek, miket most az adóhivatalok végeznek. Az adóbehajtás módját, a mint közvetlenül érinti az adózókat, ez alig változtatta volna meg, hanem annyiban súlyosította volna az adózók helyzetét, a mennyiben még inkább complicálta volna azon most is bonyodalmas eljárást, melynél számtalan alkalom van a nép zaklatására. Maradt a bizottság határozata szerint minden megyében egy adófelügyelő, a kinek nincs jól körvonalozott hatásköre s bizonytalan, mivé növi ki magát, de az adóhivatalok hatásköre marad a régi, legalább nem kell a közönségnek tévelyegni egy új szervezet bonyodalmai közt és azonkívül elmarad az adófelügyelőségi személyzet tetemes költsége. — Egy lépés tétellett a pénzügyigazgatóságok megszüntetése irányában az által, hogy a reclamationalis bizottságok ezután nem a pénzügyigazgatóságok székhelyein, hanem minden megyében lesznek. A bizottság általában ezen irányban haladt, hogy a több megyék területét magukban foglaló pénzügyigazgatóságok megszüntetessenek s ezen irány kétség-telenül helyes, mert azon törekedést jelzi, hogy az ország területi felosztása az országos közigazgatás különböző ágaira nézve azonos legyen. — Kimondatott, hogy ingatlant csak akkor lehessen lefoglalni vagy bérbe adni ingóságok lefoglalása előtt, ha a végrehajtást szenvedő fél beleegyezik. — Mellőztetett az, hogy az adóelengedési és fizetés halasztási kérvényeket másod fokon a főispán intézze el, ebben mellőztetett a törvényjavaslat azon iránya, hogy a főispánból Bach-féle megyefőnökök csináljon. — Kiterjesztetett a rétekre is a szárazság mint adóelengedést indokoló elemi csapás. Mellőztetett az, hogy ne csak egy évnegyedre, hanem a következőkre is lehessen előre zálogolni. Mellőztetett az, hogy az adóvégrehajtók institutiója törvénybe iktassék mint rendszeresített állandósított új hivatalnok-testület.

Ezek a bizottsági munkálzatban foglalt vivmányok szemben a miniszteri javaslattal. Szemben a most fen-

álló rendszerrel javításnak tekinthető a pénzügyigazgatóságokra nézve tett fenemített kezdeményezés. A javításokról szólván, említsük fel itt egyszermind azt is, mi szemben a mostani gyakorlattal magában a miniszteri javaslatban is foglaltatik. Ilyen az, hogy a szántóföldekre nézve a szárazság és fagy, a bizottság határozata szerint a szárazság a rétekre nézve is, adóelengedés esetét képezi, hanem azon megszorítással, „ha új veteményezés által a föld egyáltalában nem tétethetik jövedelmezővé.“ Javításnak tekinthető még az is, hogy ezután a hátralékok külön fogván könyveltetni a kamatok kiszámítása könnyebb lesz s nem fog az adóhivatalok és községi jegyzők önkényétől annyira függni mint most. És ezekben el van mondva mindaz, a mivel a bizottsági munkát a miniszteri javaslatot szelidítette, el van mondva egyúttal az is, a miben a bizottság által módosított javaslat előnyösebb lesz a mostani adókezelési eljárásnál.

De nézzük most már az éremnek másik oldalát. Ghyezy Kálmán gondolata az volt, hogy kérlelhetlen szigorral hajtassa be minden évnegyedben az adót. Ez által sokkal több executióra leendvén szükség az eddigiénél is, kellő személyzetről gondoskodott. Az új adófelügyelői hivatalok személyzetét sem tartván elégségesnek, a községekben magukban a községi tagokból akart szervezni feles számú végrehajtókat. Ezért gondolta ki a községi adóbizottságokat; kötele mindenki három évre beállani adóvégrehajtónak, pénz-bírság mellett köteles minden bizottsági tag feltétlenül közreműködni az előjárás rendelethez képest. Továbbá, a kereseti és jövedelemadó bevallásokra nézve azt gondolta ki Ghyezy, hogy az összeírások és az adó-kivető bizottságok közé oda állítja még az adókötelesek csoportgyűléseit; ezekre összehívattak az adózók s ott nyilvánosan kikérdeztetnek, szembesítetnek; vallatás alá jönnek az emberek, hogy mondják meg mi ez s ez szomszédjoknak jövedelme, így azután nyilvánosan még sem fognak oly „szemtelenül hazudni“ mint most. De ezenkívül még eskü alatt készítetik az adózót bevallani jövedelmét, a ki nem esküszik, arra nézve megáll az, a mit a pénzügyi közegek mint jövedelmet megállapítottak. Ezen intézkedéseket meghagyta a bizottság. E szerint bárkit is kirendelhet a község bírja, hogy polgártársának párnáját vagy utolsó darab marháját elárverezze, vallatás alá kerülhet bárki, hogy szomszédja vagyoni magánviszonyait kibeszélje; esküre készíttetethetik bárki önmaga ellen, illetőleg hamis esküre buzdítatik, ha nem akarja magát annak kitenni, hogy a pénzügyi közegek önkényes megrovása által megkárosítottak. — Eddig az évnegyed közepén tul kezdődött a havonkénti 6% kamatfizetés, a végrehajtás csak az évnegyed elteltevel; ezután mindjárt az első hónap elteltevel kezdődik a kamat és pedig 8% kamat fizetése és pedig nem havonként, nem a befizetés napjáig, hanem az egész negyed végeig számítva, az executio pedig a negyed letelte előtt. Ezt is helybenhagyta a bizottság. Egyedüli orvoslatalul az lett kigondolva, hogy ha az egész község adója az első és második évnegyedben 10%, a harmadikban 5% híjával befolyik, ezen esetben kaphatnak fizetési halasztásokat a községi adózók, ebbeli kérelmeiket nem tagadhatja meg a község. Ez eset ritkán fog előfordulni, a fizetés halasztási engedélyeknek az említett százalékoktól való feltételezése ellenben akadály lehet annak, hogy egyesek, kik tán különben kaphattak volna halasztást, ezután ezen előnyben részesüljenek. Ebbe zsugorodott össze mindaz, mi az adózók könnyebbségére és fizetési képességének megővése szempontjából elmondott. — Az adófelügyelői hivatalt csak részben mellőzte a bizottság, marad mint új közeg minden megyében egy adófelügyelő, kinek felügyelete alatt az adóhivataloknál külön a végre rendelt egyének fognak az adókövetésnél eljárni. Azonkívül előre kijelentette a bizottság, hogy helyesli az ujonnan felállítandó illetékszabási hivatalok felállítását. A pénzügyi kezelés költségei ez által tetemesen fognak szaporodni.

A „függetlenségi párt“ holnap, csütörtökön délután 4 órakor értekezletet tart saját helyiségében, muzeum utca 8. sz.

Gazdálkodás a magyar államvasutaknál.

A közlekedési miniszternek azon intézkedését, hogy a vasuti tisztviselőknek előléptetését hivatalból betöltötte, a gondolkodó mivel közönség régen elítélte. Mert miképp várható egy tisztviselőtől szorgalom, éberség és önfeláldozás (pedig ez utóbbi tulajdonság a sok veszélylyel fenyegetett s valóban fáradságos vasuti szolgálatnál nagy mérvben szükséges) ha tudja, hogy minden iparkodás és eredménykedés mellett csak azt érheti el, amit elér akkor, ha épen csak annyit végez, a mennyi szükséges arra, hogy el ne csaphassák. Mind a mellett ezen bölcse rendeletet legfeljebb tévesen felfogott takarékságból eredő baklövésnek lehetne mondani, ha legalább következetességet látnánk benne. De mit mondjunk akkor, ha ezen fenséges rendeletnek tiszteletben tartása mellett (mert csakugyan jóra való hasznos tisztviselőt nem léptetnek előre) új egyéneket mindjárt felsőbb rangban neveznek ki, mint az nemrégiben történt. Ugyanis a magyar áll. vasutak igazgató tanácsa legközelebb valami H. nevű egyént nevezett ki tisztviselőnek mindjárt főmérnöki ranggal oly helyre, melynek betöltésére elegendő alkalmas és tehetséges mérnök van már régebben az államvasutaknál. Azt hallottuk, hogy ezen H. valami kegyencze Hieronyminak, s mi ezt valószínűnek is tartjuk, mert különben aligha történhetik ezen szembeszökő botrány a fenemített miniszteri rendelet ellenében, annyival inkább, mert tudjuk, hogy Ribáry igazgatótanácsos helyes érveléssel ellenezte a szóban forgó kinevezést, de az igazgatótanács szótöbbséggel mégis elfogadta, az pedig onnan magyarázható, mert a m. kir. államvasutak igazgató tanácsának többségét Hieronymi és a mint osztálytanácsosok alája rendelt adjutánsai képezik.

Most már csak azt óhajtanók tudni, vajjon a miniszter azért szüntette-e be az előléptetést, hogy Hieronymi a még talán eddig hivatalban nem levő atyafiait és barátait, mindjárt hozzá illő magas rangban neveztesse-e ki??

Budapest, november 24.

A képviselőház tegnapi ülésében elfogadta a főrendeknek a választási törvényjavaslaton tett azon módosítását, mely szerint az, ki valamely választói névjegyzékbe beírva nincs, képviselőnek nem választható.

E rendelkezés által Magyarország legnagyobb polgára, a nemzet büszkesége, a nép reménye: Kossuth Lajos ki van zárva a választhatók sorából.

A kit az egész ország hazafias részének bizodalma környez tántoríthatlanul, a kire az összes nemzet zóra java reményteljesen függeszti szeméit: az nem szorul ugyan arra, hogy egy kerület országgyűlési képviselőjének megválassza. De a nép, melyet felszabadított, a nemzet, melyet önfentartási harcában vezérelt, tartozik nem neki, — neki többel — adós — tartozik önmagának azzal, hogy jötevéjét, büszkesége és reménye tárgyát azon egyetlen kitüntetésben részesítse, törvényesen részesíthesse, a melylyel ez időszert rendelkezik. Önmagának tartozik — mondom — ezzel a nemzet, hogy a hálátlan megfélekedésnek vádjá ne érhesse.

Kossuth Lajost eddig is minden választások alkalmával egyik másik kerület megválasztotta képviselőjének, megválasztotta mindamelllett, hogy tudta, hogy nagy hazánkfia a választást nem fogja elfogadni. A mely kerület ezt tette, önmagát tisztelte meg s a nemzet hálájára tette magát érdemessé. Ezután is, előre tudom, így fog tenni nem egy kerület.

De hogy ezt a most hozott új törvény értelmében érvényesen tehesse, elkerülhetetlenül szükséges, hogy jelöltje az ország valamely kerületében (mindegy akár melyikben) a választók sorába fölvetetett legyen.

Ezt kell tehát mindenké előtt lehetővé tennünk. Miképen?

Ugy, hogy valamely városban legalább három lakrészből álló házat vegyünk számára, azt nevére irassuk s az érte járó adót megfizessük.

Az eszme nem enyém, egyik barátomé, de én mint ezelszerűt örömet felkaroltam. S meg vagyok győződve, fel fogja azt karolni minden hazafi, daczára a súlyos anyagi körülményeknek, a melyek az országra nehezdednek.

Vertical text on the left margin containing various notices and advertisements, including mentions of 'Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszlatik' and 'Ezen heteken...'.

Szegény a nép, de nem lehet oly szegény soha, hogy hálaadójanak egy részét legalább ne siessen leírni az iránt, a ki őt a századokon át szolgálóként művelt föld urává tette; sőt minél szegényebb, minél reménytelenebb, kell hogy bírassa, kell hogy magának mondassa azt, a ki egy jobb jövőnek reményhorgonya.

A „Magyar Ujság“ szerencséséjének fogja tartani az e célra szánt adakozásokat elfogadni, az „Egyetértés“ kétségen kívül nem kevésbé. Talán más lapok is. A 48-as és a függetlenségi párt — bizonyos vagyok benne — gondoskodni fognak a begyűlt összegnek a kitűzött célra leendő fordításáról.

Fogjunk tehát hozzá. Kiki tehetségéhez képest.

A legkisebb adomány is kedves lesz a jók előtt; a krajczárok nem kevésbé, mint a forintok.

En zennel tíz forinttal járulok a Kossuth-ház megvételéhez.

I r á n y i D á n i e l.

London, november 17.

(Eredeti tudósítás.)

A Mac Ewen cég (olvasd Makjuen) megbukott, s pedig 400.000 font sterling tartozással. A bukás magában senkit sem lepett meg — a könnyen hívő hitelezőket kivéve — mert rég tudva volt a Cityben, hogy ezen élelmes skótok csak konszortium gyártáshoz értettek, mindössze ügyes faiseurök, de solid alapjuk soha nem volt. Inkább az a csuda, hogy oly tetemes passivára vihették a dolgot. Én is csak azért regisztrálom az esetet e helyen, mert az egyik Mac Ewen (Lőrincz urfi) sok szélts csapott Budapesten, hol huzamos ideig tartózkodva, sokat látatlandokot Kerkapoly s Tisza minisztereknél, kívánván Magyarországot boldogítani mindenféle projektumaikkal. Kerkapolytól egyszer annyira is vitte, hogy ez neki a közraktárakat már oda is aggerte. A Mac Ewenok itten mutogatták is az alapszabályok vastag füzetét s fennen dicsekedtek a concessióval.

A nagy (!) Mac Ewen ház nekem is bele került egy pár pencembe — postabér fejében; mert annak idejében sürüen kérdésködték nálam Pestről, hogy hát csakugyan oly nagyszerű millionairek azok a Mac Ewenok.

S minthogy folyvást gyakran megtiszteltetem hasonló tudakozó levelekkel, azt kell hennem, hogy még most is egész serege a concessió vadászoknak koppatja Budapesten az asphalton. Persze mindannyian valamely angol bank vagy hatalmas konszortiumnak a megbízottjai. Ha én miniszternek volnék, el sem fogadnám ezen commis voyageur-eket, mielőtt megbízó leveleiket be nem mutatták.

Ezen időzők ellenlábasaikat pedig itten látjuk a Cityben háza z a l n i, magyar concessiókkal? de hogy; csak i g é r v é n y e k k e l. Hogy ők minisztereiink személyes, intíme ismeretséggel dicsekednek, az csak neveltséges; de már az boszantó, hogy másodrendű államhivatalnokainkról per te s t u beszélnék, hunczut szemhunyorítással mindenféle insinuációkat terjesztenek. — „Magyarországon — mondják — patriotismusból senki mitsem tesz; Budapestben csakugyan mint Bukarestben csak arany kulcs nyitja fel a bureau ajtaját. Ne is tessék azt az 5 perczentet sokalni; nem egy ural kell azt a provisiót megosztanom“, s több efféle galád rágalommal érintik hivatalnokaink becsületességét.*

Furcsa még az is, hogy néha több, egymással összekötöttségben nem álló egyén egy s ugyanazon concessió birtokával dicsekszik.

Nevezetesen a Duna jobb partján építendő zimonyi vasut érdekében jelenleg három ily hajhász (köztük egy francia Madame!) látatlandok itteni tőzséréknél. Mind egy leczkét ismét, hogy t. i. a jobbparti, ámbar valamivel hosszabb, mégis sokkal előnyösebb a balparti vonalról, mely néptelen pusztákon át vonulva, semmi helyi forgalomra nem számíthat. A hosszú távollét a hazától képtelenné tesz arra, hogy a két verseny tervre nézve magamnak helyes véleményét formálhassak, s köszönettel venném, ha szerkesztő ur egy kis jegyzékben engem utba igazítani sziveskednék.** De nem szabadulhatok meg a gyanítástól, hogy ezen hajhászok mind e g y g a z d a k ü l d ö n c z e i. Már hogy ki légyen az a gazda, azt önök otthon tán jobban megtudhatják. S ezen üzelmekkel kapcsolatban egy hír jutott hozzám, már jóval ezelőtt, melyet még most is, midőn más oldalról is megerősítik, csak tartózkodva s nyeredő czáfolat reményében, említek meg. S ez az, hogy egy magas állású hivatalnok a magyar közlekedési miniszteriumból, a ki mintegy két hóval ezelőtt a londoni közraktárak tanulmányozása végett, egy magyar mérnök kíséretében, ide küldetett, nem sokat törődve a dockokkal, inkább a fenjelzett jobbparti vasut érdekében járt volna el. A mint is csakugyan egy jól ismert itteni bankárnál s egy a Ferencz csatornával összekötöttségben álló, tőzsérnél ugyancsak e vonal ügyét nagy tüzzel plaidirozta.

Azonban meglehet — mint fentebb is mondtam — a hosszú távollét az oka, hogy én nem értem, miszerint honunk forgalmi érdekei a jobbparti vonalat teszik kívánatosossá. Annyi bizonyos, hogy mihelyt haza került a fenjelzett ur, azonnal magasabb hivattal jutalmaztatott meg.

D.

* Fájdalom, hogy voltak és vannak esetek, melyek az ily iszonyú vádalkosság mellett szólnak. Távol élő tisztelt barátunk hazafias, önzetlen tiszta lélekületének fogalma sem lehet az gyalázatos corruptióról, mely szegény hazánkat hét év óta pusztítja.

Szerkesztő. * Az ország érdeke a Duna balpartján — követeli a vasutat — pedig több oknál fogva: 1. Sokkal termékenyebb vidéket szel át, 2. rövidebb a vonal, könnyebb az építésre és így olcsóbb. 3. Eredményes konkurrenciát csak így lehetne előidézni az osztrák államvasutal szemben. Szerkesztő.

London, november 19.

(Eredeti tudósítás.)

Nehéz idők járnak a Mac Ewenekre. E hirhert nemzedék egyik sarjadéka Alexander Mac Ewen junior két czinkosával csalásra való készítés (c o n s p i r a c y t o d e f r a u d) vádjára állt tegnap a lord mayor előtt. A mai lapokban megjelent törvénytörvényeski tárgyalásból sajtóságos módon kiviláglik, hogy ezen ur ember is huzamosabb ideig boldogította Magyarországot, honnan visszatérve azt híresztelte, hogy ő Magyarországon nagyszerű bányákat acquirált, többek közt egy nagyterjedelmű s Cromet (festék-ércz) termelő jászogot az aldunánál, hogy egy hajója, 20,000 font sterling értékű ily érczrel, már utban is van; de míg ez a magyar kincs a tengereken uszik, ő az alatt egy kis export geschäftet szeretne csinálni Magyarországgal; angol portékát kíván küldeni Pestre, hol neki elsőrendű üzleti összeköttetései vannak. Egy leedei gyáros ügynöke rá megy a lépre, és szállit Mac Ewen czinkosának tetemes mennyiségű posztóféléket, melyek mihelyt kézhez jutottak, azonnal egy jólelkű uszorásnál elzalogosították. Most persze sem pénz, sem posztó. Az ügy további tárgyalása jövő szombatra halasztott, addig a vádlott 3000 font sterling biztosíték mellett szabadon bocsátatott.

Payer ittlétéről nem szóltam, képzelvén, hogy a magyar olvasó már dosztig jól lakott a sarkexpedicióval, a mint szegény Payer is megeléghette a sok fétirozást. Csak az a szerencséje, hogy nem érti az angol nyelvet, különben itten agyon ar szláznoznák az angolok. Payernek ezen ignoranciája egy igen furcsa jelenetet okozott a földrajzi társaság körében történt fogadtatása alkalmával. Előre bocsátom, hogy a földrajzi társaság titkársága az itteni magyar egyet elnökének néhány belépti jegyet küldeni sziveskedett, „hogy honfitársuk tiszteltére megjelenhessenek.“ El is mentünk. A nagy terem zsufoltság megett. Az elnöki asztallal szemben a nagyuri vendégek foglaltak helyet, Beust nagykövet jobbján az edinburghi herczeg, balján Czarevics s más kitünőségek. Az átellenes falon terjedelmes földabroszok a sarkvidéket ábrázolók. Payer, ki a kevesektől értett német beszédét elég ildomosan rövidre szabta, angolra fordított hosszas utleírását egyik titkárnak adta át fölolvadás végett; ő maga pedig odaállt hosszú pálczával kezében a térképek elébe, feszült figyelemmel kísérvén az olvasót, hogy mikor az egyik másik helynevet emlitné, ő arra a térképen pálczájával rámutasson. Olvas, olvas az angol, Payer nyújtja a fülét, de a várt helynevetek csak nem hallja. Hogy is halaná? mikor az az angol Cap Ladenburg, Cap Wien és Pic Payer helyett ily szörnyeket ejtett anglius módon: „Kép Lédnób h g, Kép Vaienna, s Pik Péjeh.“ Szegény Payer fölfedezett helyeire, de saját nevére sem ösmert, kétségbeesetten hadonázott pálczájával, nézett az olvasóra, a mappára, a közönségre; de ez a százfejú szörny kegyetlenül mulatott zavartságán.

A török birodalom Ali halála óta.

(Eredeti tudósítás.)

Stambul, nov. 15.

II.

Utolsó levelemben mondtam, hogy Abdul-Aziz kán kedvencz eszméje az izlám szilárdítása és terjesztése, ezen panizlamisticus mozgalom pedig a muszka birodalommal hozza elvi és politikai összejöttetésbe.

A dolog megérthetéseére el kell itt egyetmást mondanom. — Eddig általánosan ismert tény volt, mert amíg a hatalmak a török birodalmat pártolták, az európai sajtó csak az orosz hibák híret terjeszté és kritizálta, hogy a muszka a Balkán népek között izgat, Bulgáriában fanitokat és iskolákat tart, templomokat épített, hogy ott van keze Montenegró és Albaniától Varnáig. De nem volt oly ismert dolog, hogy épen Abdul-Aziz trónra lépte óta ezt a kölcsönt bővebben adják vissza és pedig még érezhetőbb módon, ugyanis török küldönczök áskálódnak és agítálnak a Krimben és kívándorlásra bírják az ott lakó müzülmán tatárokat, ott járnak Kaukázus és Tauris vidékén a cserkesz és más mohammedán népeket a kivándorlásra buzdítva.

Ezt a tatár-cserkesz-tarriai csoportokat a török kormány Bulgáriában, Ruméliában és Thessaliában „gyarmatosítja“, hogy ott ellensúlyt képezzenek a keresztényekkel szemben. Ez a „gyarmatosítás“ pedig olyan lucus a non lucendo-féle dolog; mert bizony ezek az új gyarmatosok sem nem vetnek, sem nem aratnak és mégis megélnék, tudniillik a r a b l á s b ó l, az atyáskodó stambuli kormány pedig szivesen látja az új müzülmán lakosság hogy tartja féken a rajaht. De a panizlamisticus propaganda tovább megy, török küldönczök dolgoznak Közép-Ázsiában és a muszka által elfoglalt területeken és a szomszéd khánságokban bujtogatnak úgy, hogy ott állandó csend és béke nem bír helyre állani; az ujjabb khiwai és taskendi mozgalom is innen ered.

Látjuk tehát, hogy Huszein-Avni nagyvezérsége alatt agressiv politika követetik két oldalról is, és hogy ő előkészíti az izlám nagy végharczát, — ő bizik még mindig a s z a n d s a k s e r i f nagy hatásában, bizik abban, hogy ha a proféta zöld lobogóját országszerte meghordozzák, a müzülmán lakosság az utolsó emberig felkel. Van is abban valami, és ha a fanatizmusra számitanak egyrészt, és számitás cserben hagyini nem fogja őket. Csak hogy van ennek a dolognak más oldala is; azt a hatást amit előidéz a zöld lobogó, előidéz más oldalról az András-kereszt és jaj, ha a Duna-Vilajetben és Bosniában elkezdődik a vérengzés. Másrészt Szerbiának és Romániának van jó rendes hadserege, a török birodalomnak pedig összesen csak 300 000 főnyi rendes katonasága, mely szét van szórva Arabiától fel a Dunáig.

Az európai hatalmak feladata főleg abban áll, hogy a vegyontást úgy segítsék elő lassanként, hogy épen a Balkán tartományokban le az Adriáig a belső conflagratio ki-

kerültessek; mert a századokon át vissza fojtott gyűlölet itt oly vérengzésre vinne, amelyet Európa még a legvadabb korszakban sem látott.

A panizlamisticus mozgalom nem oly veszélyes, mint első tekintetre látszanék; miért? mert van abban sok separativistikus elem. Így például a jó rendes ha l s e r e g g é l b í r ó egyiptomi alkirály u t o l s ó teendője lesz suzerán fejedelmét kisegíteni, hanem szépen saját kezére dolgozva fog terjeszkedni. Az arab és Bagdad vidéki mohamedán és a hadramánti puritán arabok a törököt istentagadónak, valásfertőzőnek mondják, aki szenteket imád és szertartásokat hamisít.

Azon a vidéken tehát a szandsak serifnek nem csak hogy hatása nem lenne, de még a vahabita mozgalmat keltené fel ismét törökellenes szellemben. A kurdok inkább a syta persákhoz szitanak.

Mindezekből látható, miszerint a török birodalom a halál, a vegyontás számos elemeit, de az életerő és államképzés annál kevesebb tényezőit tartalmazza magában. A Sándor czár által „betegnek“ mondott ember, most már halálához közel, de nincs is már oly státusférfa sem, a ki egy kis látszólagos életre galvanizálná, mint tették azt Ali és Fuad.

Ezekben kifejtvén az előzményeket és a tényleges állapotot, jövő levelemben kiválóan magyar szempontból a következményeket fogom taglalni.

A kataszteri bizottság ma d. 5 órakor ülést tartott a főrendihaznak a földadatszabályozásról szóló törvényjavaslata tárgyában. A kormány részéről G h y c z y pénzügyminiszter jelent meg. Mielőtt a bizottság a módosítások tárgyalását megkezdette volna, hosszabb általános vita folyt a módosítások felett általában, melyben a bizottságnak majdnem valamennyi tagja részt vett. Miután a főrendi módosítások különösen az 5. §-ra nézve elvileg eltérők, s ide e pontban oly sok tárgy van összehalmozva a módosítások következtében, hogy ez annak keretében alig foglalható be, erre a többség aggodalmát, s eltérő nézetét nyilvánította. A részletes tárgyalás azonban megkezdett, s a vitás pontok eldöntése a részletes tárgyalásra halasztott. Tudósításumk zártakor a bizottság a 2. §. tárgyalásához fogott.

A román egyházi congressus metropolita-választása (Popasu) a „M. P.“ hire szerint nem erősített meg. Új választás lesz, s valószínűleg R o m á n M i r o n aradi püspök fog megválasztani. Kivüle Metianu és Popea jelöltetnek.

Az országos magyar iparegyesület és a fővárosi iparos kör helyiségekben tegnap tartott gyűléseken végleg megalakult a **honvédfőlszerelési szövetkezet**. A gyűléseken Budapest, Szeged, Debreczen, Gyöngyös, Eger, Érsekújvár, Veszprém, N. Kőrös, Gyula, Irsa, Tokaj, továbbá Kolozsvár, Marosvásárhely és Kassa városok csizmadia és szijgyártó ipartársulatai voltak képviselve. E 12 város szövetkezték a lábbeliek szállítására, minden részleteiben megállapítván a szövetkezési szervezetet, az arányos szállítási kulcsot és a szállítás módzatait. A szállítandó czikkék minőségére és a pályázati föltételek megtartása iránt sokkal nagyobb garancia nyújtatott, mint az valaha magánvállalkozásoknál előretett, a mennyiben az egyes városok pályázói az ipartársulatokon belül egyetemleges jótálláson alapuló alszövetkezetet képeznek, a szövetkezetbe pedig az illető ipartársulatok lépnek be, mint szerződéses tagok, úgy hogy a szövetkezetnek csak 12 ily egymás közt ismét egyetemlegesen jótálló tagja van, míg a pályázat tényleg a szövetkezet mint jogi személy részéről egyetlen ajánlat benyújtása által történik. A szövetkezet szervezete a hitelesen meghatalmazott képviselők által ekként megállapítván, Ráth Károlyt az iparegyesület bizottságának, mint saját elnöki működését befeljeztetnek nyilvánítván, fölhívja a megalakult szövetkezetet, hogy további tanácskozásait saját kebeléből választandó elnök vezetésével folytassa. — Erre R á t h egyhangulag elnökké választották, s mellé Takács István, Janicek Károly, Magyar Gábor budapesti, Priváry János szegedi és Rácz Ferencz nagykörsi tagokból álló végrehajtott bizottság-adatott. — Végre a szállítás egyöntetűségének és a lehető legnagyobb garantiák nyújtása szempontjából elhatározta a szövetkezet, hogy a nyersanyagok beszerzésére nézve a szállítás elnyerése esetén egységesen fog eljárni és az összes főbb czikkéket és nyers anyagokat oly hazai gyárakból fogja beszerezni, melyek az előállításra nézve a honvédfőlség szoros felügyeletének és ellenőrzésének magukat alávetik.

A főváros kereskedelmének emelése tárgyában működő 24-es bizottság tegnap az **új kereseti adójavaslatot** vette beható tanácskozás alá és megállapodott az országgyűléshez intézendő kérvényben kifejezendő elvek iránt. Első sorban az hangszlyoztatott, hogy a főváros kész az igényelt áldozatokra, de viszont azt ohajtaná, hogy egyrészt a kiadások csökkentessenek, másrészt azon milliókra menő földdek, a melyek épen nem vagy csekély mérvben vannak megadóztatva, vettessenek igazságos adó alá. Fel fog továbbá említtetni, hogy az egyenes adóból, melynek a főváros egy tizedét fizeti, ne fedeztessenek a törvényhatóságok adminisztrációjának költségei. A k e r e s e t i a d ó tárgyalására áttérve, igen élénk vitákra adott alkalmat az, hogy a javaslat a lakásbér és üzlethelyiség bérét veszi az adóminimum alapjául; felhozott, hogy ezen adóminimum túlságosan terhes; a bizottság azonban más expediens hiányában legalább a jelenlegi tételeknek felemelését kívánna elejtetni és a jelenlegi percentuatiót is csak ideiglenesen fogadja el.

Ezután az adózetítők osztályozásának kérdése adott alkalmat igen hosszú vitára; megállapodás történt azon

Folytatás a mellékleten.

Melléklet az Egyetértés

véleményben, hogy az egy segéd mint csakis azok, kik nem fix fiznek az I. osztályba, tekintet nélkül 40 frton felül vagy alul van. Vétel emelés ellen kívánt a bizottság hogy a főváros mérzárosai, kik frtot fizettek, most 28,000 frtot dek után fizetendő adó tetemeseség nélkül dolgozó iparosok 5. Elvben elfogadattott azután, hogy 1500 frton fölül fokozott kulcs sz

Az adóügyi bizo

november 23

Az adóügyi bizottság tegnapi ülését, arról lapunk mai száma hozott, s így hiányosan volt előmit a közügyeket illetőleg az ültett. Tisza Kálmán nem véli úgy rülhetőknek, de a függetlenség és mindig akarta és most is akarja a telen azonban megjegyezni, hogy azok módosításától nem sokat váfénnyüzési adót elfogadja; a ká nem tartja elég jogosultnak. A n ezt nálunk, hol a garancia terhatja; azokra a kik közelebb lakEzek természetesen nagyobb meg részesüljenek. Ezeknél fogva ezen

Irányi Dániel Tisza ellen, hogy ennek a közös ügyekre né ellentétben áll az ország általános azt hiszi, hogy a közügyek fenéfinancziát véglegesen rendezni a Poroszország szállítási adójáról az nézete szerint az, hogy minő viszo Magyarország és az említett orszá szág kereskedelmére nézve életké galom nincsen megterhelve, megdódessei buzát Magyarország kikefogják szállítani északfelé. Igaz, h vát- és bankügyre nézve gátot ne hogy mégis ez gyakorol lidérczyon nemzet ezen hátrányos viszonyok S z l á v y J ó z s e f elnök zottságot, hogy most nem a közös alatt, s idő drágaság szempontjának a vita tárgyatól.

Kerkapoly Károly fogadja a törvényjavaslatot. Szeri kell többet adni, mint a mennyit ie áldozatokat tesz valamire, méltán szolgálatot. Az állam a forgalom állított, hogy garantialis terhe éforintra rug, mi egyjelentésű azzamértföldön 10 kr. helyett 1 krt fizetni; ezen szállítási hasznót te 2%-nyi adóval. Azt hiszi, hogy ha intézne az országhoz, hogyha újab ennyire leszállítja a szállítási költsé gárok a 2% adót elfogadni, minden

Gr. Lónyay Menyhért tányosnak találja s előnyösnek kü hogy az egész indirect uton hajtati concurrentia tekintetében lehet. Pé

TÁRCS

Chaldái keresztény község mellett.

Városunkban idők jelenleg hírlap e hó 12-ről — egy keresztény mely több tekintetben megérdeml keltheti érdeklődésünket. Elz Sándor hitiszónok, Gyog-Tápa helységből, któtól Kurdisztánban, és pedig azor mányának, mely Törökország és Pers levelét, mely a chaldái patriárka Sin kiállitva és azt rendben és hitelesne kezés utján oly körülmények ismerete e lap olvasóit érdekelni fogják. Leg kopár, égbe meredő hegyeknek, litherlen ormoktól, egyszersmind a fekvő magaslaton az Urumia tö köze ségnek két keleti végágazata. Ezek a rova van egy völgy, mely gabonaföld szőlőkkel van fedve, itt lakik tisztelegy ósrégi keresztény egyház községn rozatán, az évek hosszú során, a legb ágakon át megőrzé apostoli tisztas egyetlen kincs, melyet a hajótörésben

A chaldáusok Tamás apostoltól olna az evangéliomot. Az ótődik százá ban, mely Krisztus két természetes lühöngött a chaldáusok a nesztorian mindenféle Mária cultust keményen assyria lapályai voltak a keresztény sz an a kelet és nyugot népeinek csata onosaik, a rómaiak, persák és görög ilve visszamaradtak a lerombolt v nyomoruságukból annyira kiemelke st nem csak a niceai általános egy

Melléklet az Egyértétes 197-ik számához.

véleményben, hogy az egy segéddel dolgozó iparosok, valamint csakis azok, kik nem fix fizetéssel bírnak, soroztassanak az I. osztályba, tekintet nélkül arra, hogy jövedelmök 40 frton felül vagy alul van. Végül több javasolt adófel-emelés ellen kívánt a bizottság felszólalást, így például hogy a főváros mészárosai, kik 155-en lévén, eddig 5800 frtot fizettek, most 28,000 frtot fizetnének, hogy a cselédek után fizetendő adó tetemesen fel ne emeltesék, a segéd nélkül dolgozó iparosok 5—15 frtot fizessenek stb. Elvben elfogadtatták azután, hogy a hivatalnokok fizetése 1500 frton fölül fokozott kulcs szerint rovassék meg.

Az adóügyi bizottság ülése

november 23-án.

Az adóügyi bizottság tegnap késő este végezvén be ülést, arról lapunk mai száma hiányos tudósítást hozott, s így hiányosan volt előadva azon nyilatkozat is, mit a közösgyekek illetőleg az ülésben T i s z a Kálmán tett. T i s z a Kálmán nem véli ugyan a közösgyekek eltörlhetőknek, de a függetlenség és szabadság szempontjából mindig akarta és most is akarja azokat módosítani. Kénytelen azonban megjegyezni, hogy pénzügyi tekintetben azok módosításától nem sokat vár. Jól meghatározva a fenyűzési adót elfogadja; a katonamegváltást azonban nem tartja elég jogosultnak. A mi a szállítási adót illeti, ezt nálunk, hol a garancia terhes, éppen méltányosnak tartja; azokra a kik közelebb laknak, legméltányosabb. — Ezek természetesen nagyobb megadóztatásban keil, hogy részesüljenek. Ezeknél fogva ezen adót elvileg elfogadja.

Irányi Dániel Tisza ellen fordulva, azt állítja, hogy ennek a közös ügyekre nézve nyilvánított felfogása ellentétben áll az ország általános közvéleményével, mely azt hiszi, hogy a közösgyekek fentartása mellett az ország finansziát véglegesen rendezni nem lehet. Ausztria és Poroszország szállítási adójáról azért tudakozódott, mert nézete szerint az, hogy minő viszony áll fent e tekintetben Magyarország és az említett országok között, Magyarország kereskedelmére nézve életkérdés; mert ha ott a forgalom nincsen megterhelve, megtörténhetik, hogy pl. az odessai szállit Magyarországra kikerülésével Galliczián át fogják buzáit északfelé. Igaz, hogy a 67-ki kiegyezés a vám- és bankügyre nézve gátot nem képez: de ő azt hiszi, hogy mégis ez gyakorol lidércnyomást arra nézve, hogy a nemzet ezen hátrányos viszonyokból nem tud menekülni.

S z l á v y J ó s e f elnök arra figyelmezteti a bizottságot, hogy most nem a közösgyekek vannak tárgyalás alatt, s idő drágasága szempontjából is kéri, ne távozzanak a vita tárgyalól.

Kerkapoly Károly teljes megnyugvással fogadja a törvényjavaslatot. Szerinte a forgalomnak sem kell többet adni, mint a mennyit lehet és az állam ha nagy áldozatokat tesz valamire, méltán megvárhatja az ellenszolgálatot. Az állam a forgalom részére oly sok vasutat állított, hogy garantális terhe évenként 15—20 millió forintra rug. mi egyjelentésű azzal, hogy több mint 2000 mértföldön 10 kr. helyett 1 krt kell az áruszállításért fizetni; ezen szállítási hasznót tehát méltán megróghatja 2%-nyi adóval. Azt hiszi, hogy ha az állam újabb kérdést intézne az országhoz, hogyha újabb 2000 mértföldön ennyire leszállítja a szállítási költséget, hajlandók-e a polgárok a 2% adót elfogadni, mindenki elfogadná.

Gr. Lónyay Menyhért ez adónemet igen méltányosnak találja s előnyösnek különösen a tekintetben, hogy az egész indirect uton hajtják be: hátránya csak a concurrentia tekintetében lehet. Példákat hoz fel ugy a

déli, mint az északi concurrentiára nézve: de azt hiszi, hogy ezen is lehet segíteni, ha a miniszternek a tarifát illetőleg szabad kéz engedtetik. Nagy előnynek látja azt is, hogy a nem garantizott vasutak is járulni fognak ezen adónemhez. A gyorsárak adóztatásához oda venné a postán szállított kisebb árukat is; s végre figyelmezteti a minisztert a kisebb vasutak egyesítésére, mert míg ezek 70—75% igazgatósági költséggel járnak, az utóbbiaknál ez csak 10—15%.

L u k á c s B é l a a miniszter által remélt pénzügyi eredményre tesz észrevételt, mely tekintve az ország eddigi forgalmát különösen az 1872. és 1873-ik éveket, alig mehet többre 2 milliónál. Azt hiszi, hogy a miniszteri javaslat tévedése abban fekszik, hogy az „osztrák állami déli vaspálya társaság“ vonalai egészen be vannak számítva; Ghyczy feleli rá, hogy utána fog nézetni, ha valóban hibás-e a számítás.

B. S i m o n y i L a j o s azon esetben, ha a budget tárgyalása az adóemelést szükségét mutatja ki, ezen adónem behozatalát még legméltányosabbnak látja. A személyszállítás 2% és az áruszállítás 10%-a megadóztatását nem is tartja magasnak.

M o c s á r y nem oszthatja az elnök nézeteit, melyek szerint a közösgyekek e tárgynál nem lehetne kombinációk körébe vonni, mert azok dominálják összes ország kérdéseinket, általános új adóemelést lát a javaslatban; nagy hátrányban vagyunk összes productionkra nézve gyarmati helyzetünkkel fogva, a közlekedés az egyedüli, miben némi előnyökre tettünk szert nagy áldozatokkal, s most ezt az egyet is részben elvesztenék a szállítás drágasága által. Ghyczy multkorai nyilatkozatára, mely szerint 300 ezer emberrel kellene a Tiszánál kiállani annak, ki a közös ügyeket megszüntetni akarja, megjegyzi, hogy nem kell az ördögöt falra festeni; ha majd okvetlen elkövetkezik a közösgyekek eltörlésének ideje, Ghyczy szerint csak forradalmilag lehetne célt érni. Azt hiszi, hogy kevés volna 300 ezer ember, de 15 millió elég lesz, melyet határozottan fogja követelni.

G h y c z y Kálmán azt jegyzi meg, hogy ő akkor is rögtön megválogatásról beszélt, s más rögtön megoldást nem is ismer, bár azt is lehetlenségnek tartja. Ezután kiterjeszkedik arra, hogy miért nem lehet a közösgyekek megszüntetésétől hasznót várni. Többek közt hivatkozik arra, hogy önálló magyar hadsereg többé kerülne, mint a jelenlegi. A postaszállítás megadóztatását szintén elfogadja, de sok eredményt nem vár tőle, s ez nem is tartozik e törvény keretébe. Hogy többféle adót nem hozott be, annak oka, mert már ennyit is elégnék tartott ez alkalommal, a többi majd hozza be, a ki később következik. A kisebb vasutak egyesítésére nézve jelenti, hogy azzal a közlekedési miniszter foglalkozik.

Még P a c z o l a y szólal fel, állítván, hogy a számtételek egyenlőségéből, nem következik az, hogy a teher egyenlő és igazságos. Ő csak azt nem tartja igazságosnak, hogy bár a közlekedési eszközök felállításának terhében minden polgár egyenlően osztozott, jótékonyágában nem egyenlően részesül.

Ezután következik a részletes tárgyalás; névszerint az 1-ső §, melynél Irányi felszólal, azt kívánván, hogy a vasutakon csak az első és második osztályt terhelje meg a törvény a 10%-es adóval, a 3-nál elég lesz 5%, a negyedik osztályt pedig egészen tehermentessé tenné; ugy szintén a gőzhajónál a 2-ik és 3-ik helyet.

G h y c z y erre azt jegyzi meg, hogy az adó %-ként, tehát arányosan van kivetve, s a különböző szállítás sok nehézséggel járna.

T i s z a Kálmánnak csak egy aggodalma van: a hosszabbra szállított áruknál, hol a concurrentiában csakonyan lehet baj.

TÁRCZA.

Chaldäi keresztény község az Urumia tava mellett.

Városunkban idözik jelenleg — írja a sz. pétervári hírlap e hó 12-ről — egy keresztény néptörzs képviselője, mely több tekintetben megérdemi figyelmünket és felkeltheti érdeklődésünket. Ez Sándor, Absalom fia, chaldäi hitszónok, Gyog-Tápa helységéből, két órányira az Urumia tótól Kurdisztánban, és pedig azon sarkából ama tartományban, mely Törökország és Persia között képezi a határt. Dorn akadémiai tag megvizsgálta a küldönc megbízó levelét, mely a chaldäi patriárka Simeon Ruben által lett kiállitva és azt rendben és hitelesnek találta. Szóbeli értekezés utján oly körülmények ismeretere juttattunk, melyek e lap olvasóit érdekelni fogják. Legvadabb részében ama kopár, égbe meredő hegyeknek, melyek Kurdisztánon északról délfele átvonulnak, környezve hölöpte, megközelíthetlen ormoktól, egyszersmind a tenger fölött 4300 fekvő magaslaton az Urumia tó közelében van ama hegy-ségnék két keleti végágazata. Ezek által ugyszólván átka-rolva van egy völgy, mely gabonaföldek, dinnyés kertek és szőlőkkel van fedve, itt lakik tisztelteméltó maradványa egy ősrégi keresztény egyház községnek, mely az idők változatán, az évek hosszú során, a legborzasztóbb viszontagságokon át megörzö apostoli tisztaságban vallását — az egyetlen kincs, melyet a hajótörésben megmentett.

A chaldäusok Tamás apostoltól mondják, hogy vették volna az evangéliomot. Az ötödik századbeli nagy egyházvitában, mely Krisztus két természetének egyesítése felett dühöngött a chaldäusok a nesztorianusi tanhoz hajoltak és mindenféle Mária cultust keményen vissza utasítottak. Assyria lapályai voltak a keresztény számítás első századaiban a kelet és nyugot népeinek csatamezői. Eredeti tulajdonosaik, a rómaiak, persák és görögök kardja elől menekülve visszamaradtak a lerombolt városok és falvakban, s nyomoruságukból annyira kiemelkedtek hogy küldötteiket nem csak a niceai általános egyházgyülekezeten lát-

juk, de Aasia legtávolabb részeit is bejárják hitszónokaik. Persiában, Arabiában, Indiában voltak keresztény községek, melyek a seleucia patriárka pástorsága alatt voltak.

A hetedik században császári engedéllyel chaldäi papok Chinát járták be. A chaldäi tudomány közölte később az arabs hódítókkal nemcsak saját kincseit, melyek a híres edessai, nisibi, seleucia iskolákban ápolattak és fejlesztettek, hanem a görög irodalom ismeretét is.

A khalifak kegyelme a legyőzötteket felemelte kormányzó, titkárok és udvari orvosok helyeibe.

Ekkor a mongolok had és romboló járata nagy viszárvetést okozott. Timur telhetetlen dühvel üldözte a virágzó chaldäi egyházat; a persa schiiták befejezték azután a rombolás művét. A tizenötödik század elejétől az üldözöttek egy kis maradványa a hajdan egy világrész utaló egyháznak — a kurdisztáni sziklavárra szorult. Az utolsó évtizedekig majdnem tökéletes politikai függetlenségnek örvendtek, csak hébe-korba a kurdok rablásai által nyugtalanítva — ekkor 1843-ban egyesültek a törökök a rablószomszédokkal és neki estek a kis községnek, melynek több mint egy negyede veszett el e vérgömbben. Mikor Layard felfedezéseit a ninivei romok közt folytató és a szomszéd hegyeket vizsgálta, ama vérgömb helyeit is feltalálta, egész sziklafalak és szorosok a szoros értelmében fejezve. Azóta aránylagos nyugalom tart és török katoná-örök nemcsak a szultán területét, hanem a szegény hegyi lakók tulajdonát is örzik. De ép úgy, mint a török hegyekben, a persa magaslaton és az Urumia tava mellett a keresztények sinylik a mohamedán fenhatóságot. Tiltva van nekik földbirtokot szerezni, s a legnagyobb szorgalom sem nyújt nekik kilátást a helyzet javulására. Ha valamely kézműre adnák is magukat az egyetlen vagyonos mohamedán „tisztátalan“ kezők gyártmányát még sem venné meg, és így napszámosi és földművelői munkára szorítkoznak, a legvégsőbb szegénység az egész község és nép sorsa, melyet papjaik osztanak velök; minden rossz aratás — mint például az idén is — a legnagyobb inséget szíli. Annál nagyobb részvétet költ ezen nép belélete. A chaldäi

Falk Miksa Irányinak azt feleli, hogy a különböző kocsidjak között a különbség már is nagy s megtörténhetik, hogy e miatt az első osztályu kocsiha majd senki sem ül; s így az ezerekre történt befektetés elvesz, ellenben a második és 3-ik osztályu kocsiha számát szaporítani kell. Tisza aggodalmára megjegyzi, hogy a kormányhatalmában áll a tarifák leszállítása.

Kerkapoly K. az egészet változatlanul elfogadja, mert a hol 3 tényező érdeke összevág, mint itt, a szállító, kereskedő és termelő, ott semmitől se lehet félni, különben is a 2%-nyi adót igen csekélynek tartja.

Szólnak még Lónyay, Kerkapoly, Tisza, mindannyian a tarifakérdéshez s Szontagh P. az utolsó bekezdést szabatosabban szövegezi, mire az elfogadtatik.

A 2—6 §§. változatlanul elfogadtatnak; a 7-ik §-nál P a c z o l a y az ingyen jegyeseket is megadóztatná; mire T i s z a megjegyzi, hogy ez ok is a magyar jegyekre tetemes taxa lehetne, mert az ugynevezett egyesületi jegyek (Vereinskarten) a kölcsönösségnél fogva meg nem adóztathatók. Irányi példát hoz fel a szabadjegyekkel való visszaélésekre, mire P a c z o l a y azt ajánlja, hogy senkinek se adjanak szabadjegyet, a hivatalnokoknak is csak utólagosan számítsák be utiköltségüket. Ez indítvány azonban, mint ki nem vihető, elejtetik.

A 8-ik § változatlanul megy át; a 9-nél Kerkapoly nem elégi ez adó behajtására tett előintézkedést, mire br. S e n n y e y P. azt ajánlja, hogy az a köződ módjára hajtassék be a társulatoktól.

A pénzügyi bizottságból.

A bizottság tegnap este 5 óratól 8-ig tartott ülésében a közlekedési miniszter beadá a bizottságnak minapi felhívása nyomán, a vasuti főfelügyelőségi központi igazgatóság költségeinek megszüntetése iránti pótló nyilatkozatát, mely szerint szintén az összes miniszterium a központi igazgatóság költségeinek további megtakarítása iránt még megállapodáshoz nem jutott. Ezen miniszterium részéről csak akkor tétethetik javaslat, mikor ezen megállapodás nyomán nyilatkozhatik, minden-estére azonban előre látja, hogy ezen megtakarítások odái nem fognak terjedni, mint azt minap Zsedényi említé. Erre Z s e d é n y i azon észrevételt tevő, hogy ő az ügy érdeméhez szólni nem akar, mert be fogja a miniszter érdemleges nyilatkozatát várni, addig is arra figyelmezteti, hogy a miniszter a főfelügyelőségi központi igazgatóságoknál előirányzott 28,000 frt működési pótlékot egyszerűen törölni lehet, mert ezek a kinevezésnél csakis további intézkedésig engedélyeztetettek és bizonyosan itt van az idő, melyben ezeket törölni lehet. A miniszter elismeri ezen észrevétel valóságát. Független tartatván tehát ezen előirányzat, kérdés alá jött az állam építészeti hivatalra előirányzott 371,908 forint — 1874-re 378,168 frt. Széll meg van győződve arról, hogy az utak építése és fentartása az önkormányzat hatásköréhez tartozik, de az állam felügyeletének fentartása szükséges; ezt a 9-es bizottság is igazolta, de miután a miniszter ur e tekintetben semmi nemű intézkedést nem tett, sajnálattal látja, hogy így ezen államépítészeti hivatalok iránt sem lehet nagyobbbszerű megtakarításokat kizárkölthetni; azt kéri azonban, valjon addig is nem lehetne-e több építészeti hivatalt egészen törölni, vagy azoknak személyzetét leszállítani? H o r n is azt hiszi, hogy két vagy három építészeti hivatalt egyesíteni lehetne, mint pl. a kassai és eperjesi, az egeri és rimaszombatit. Egyébiránt az utak kezelését a kormányra bizza, de a helyzet által parancsolt takarékossgal. M i h a j l o v i c s kéri a minisztertől, valjon akarná-e legalább az

keresztények, kiknek száma ma már csak 17.000-re rug, nemcsak a jezsuiták által őseik vallásától elcsabitott pápista chaldäusoktól különböznek — ez utóbbiaknak patriarkája, Mar József Mozulban kormányoz, hanem ama 20.000 törzsrokonaitól is, kik magukat nestorianus-keresztényeknek nevezik és saját püspökeik alatt állanak.

Az utóbbiaknál a különbség azonban csak abban rejlik, hogy pápista értelemben böjtölnek és az urvacsoráját gyermekeknek is osztják, amit a chaldäi keresztények elvileg elvetnek. Az utóbbiaknál csak nagy inség és országos baj esetében, ép úgy mint az Európában a protestánsoknál is szokásos, hirdetnek országos böjtöt. A chaldäi keresztények patriarkája jelenleg Mar Simeon Ruben lakik Kocsannesben Djumalek közelében, alatta van 4 püspök, melyek megint 25 hitszónokot (pástort) kormányoznak, holott 10 hitszónok a Kalkutta és Bombayban (India) lakó „Tamás-keresztény“eket látja el.

Sándor, Absalom fia, ki jelenleg sz. Pétervárott idözik, azt mondja, hogy fajrokonai a kurdokkal folytonos csatározás által nagyon el voltak vadulva. Reformátorként lépett fel azután Simeon Dan patriárka, ki e század elején Európát beutazta és földieinél a cultura és polgárisultság egy új korszakát indítá meg. Az itt nevezett pap elbeszélései mély bepillantást engednek azon felekezet belső vallási életébe. Oly komoly tiszta egyházi viszonyt aligha lelünk másutt, csupán a patriárka személye van egy kissé nem apostoli kód által körülveve; mert miután e méltóság bizonyos családhoz van kötve, és a patriárkajelölt kis gyermekkorától fogva csupán a nővény tápanyagot vesz magához, és végre nőtlén marad; ez az evangélikus szabadsággal nem igen egyezik.

Ha ez egy pontól eltérünk, mindenben az eredeti hamisítlan kereszténységre találunk. Ők az emberek és a szentek közvetítését elvetik, az egyháznak és papjának bünbocsátó hatalmat nem tulajdonítanak — az isten előtti igazolást csupán a tiszta vallásra fektetik — mely a szeretetben nyilvánul. A praedestinatio tanát következményeivel együtt szinte nem ismerik.

Egyedüli két szentség (sacramentum) a keresztelés

utak fentartását Slavonországban nem állami, de a t. hatóságok közegére bízni.

Péchy nem hiszi, hogy ily részletes kérdések által czelt érne lehessen, mikor a miniszterium a fő elv iránt, valjon t. i. a kérdéses ügy az önkormányzatra bízandó-e, a bizottsággal egyet nem ért. Egyébiránt 33 államépítészeti hivatal indokolva nincs, 20 hivatalt minden kerületre négyet számítva elegendőnek tart. Horváth egy véleményben van Szélllel, ki arra szólítja fel a minisztert, hogy jelölje ki azon államépítészeti hivatalokat, melyeket megszüntetni lehetne. Zsedényi említi, hogy a magyarországi államutak összes hossza 783 mérföld, ha tehát Péchy indítványa szerint 13 államépítészeti hivatal töröltetnék, azon mennyiség 20 hivatalnok közt felosztván, egyre esne 39 mérföld, melynek felügyelésére egy hivatal több, mint elegendő. A miniszter arra figyelmezteti a bizottságot, hogy az államépítészeti hivatalok nem csak az utakra, de az állami és törvényhatósági építkezésekre is felügyelnek. Egyébiránt nem lenne kifogása, hogy az utak kezelése a törvényhatóságokra bízassék, de csak, ha egyszermind ily intézkedésben a szükséges garantiákat találja az államutak egyöntetű fentartása iránt. Ezeket addig nélkülözi, míg a törvényhatóságok tökéletes rendezése végezhem nem vétetik. A tett kérdésre azt válaszolja, hogy 150000 frtnyi megtakarítást már 1875-re kivihetőnek tart, arra hogy mindjárt 13 hivatal töröltessék, indokot nem lát. Horváth és Széll ezen megtakarítással meg nem elégedhetnek, továbbá sürgetik a minisztert a törlendő hivatalok kijelölésére. A miniszter ugyan készen nyilatkozik, például, az Új-Szöny, mosonyi, a losonezi-, zombori-, klingeri államutakat a törvényhatóságok kezelésé alá rendelni, és így két vagy három államépítészeti hivataloknál többet nem igen törölhet. Heronimi azt vitatja, hogy ezen hivatalok szükségé vagy felesleges volta felett tulajdonképen az 1874-re megszavazott utfelügyelőknél kellett volna adatokat a miniszterium elé terjesztetni, de ezt még eddig nem lehetett, és így most még nem lehet meghatározni, hogy melyeket azonnal megszüntetni kellene. Az igaz, hogy p. o. az eperjesi az utakra nézve nem szükséges a külön hivatal, de csak akkor lehetne törölni, ha az a többi teendőik alól felmentetik; ha ez meg történik, akkor a személyzetet egy harmadra lehetne leszállítani. Horváth azt hiszi, hogy ez csak a többi miniszterekkel való egyetértésben eszközölhető, egyébiránt az aprólékos munkák megbíráására törvényhatósági mérnököket is lehet alkalmazni.

Horn a személyes járandóságokra előirányzott 231,000 frtból 31,000 frt törlendőnek vél.

A miniszter a 31,000 frtnyi törleést csak akkor fogadhatná el, ha a többi miniszteriumnak körében előforduló aprólékos építkezések collaudozása alól az államépítészeti hivatalok felmentetnők.

A bizottság 31,245 frtöt töröl, de az átmenet tekintetéből a személyes és dologi kiadásokra elfogadja a virementet.

A dologi kiadások ezen államépítészeti hivataloknál 108,328 frtban előirányoztatnak különösen utak költségei és napdíjakra 75,168 frt ebből

Széll indítványára, melyet Zsedényi pártol 15,000 frt töröltetett.

A Tiszsa szabályozás központi bizottságra 15,390 frt. — Ezen költség még 1875-re ugy engedélyeztetik, hogy 1876-ra töröltessék és a bizottság megszüntessék.

Köutak fentartása és építésére 3,897,300 frt. — Az utmesterekre 107,520 frt.

Széll azt kérdi a minisztertől, valjon helyesnek

és az urvacsorája; az előbbi a lelki újjászületésnek tekintik, az utóbbit az áldozat fogalmát távol tartják, a transfigurációt sem ismerik, előtök az ur vacsorája tisztán ünneplés megemlékezés és közösség Krisztus testével és vérével.

A hitszónokot isten és a község szolgájának tekintik; a földadási jogot nem tulajdonítják neki és így a titkos gyónást sem ismerik. Egyházi könyveik a régi syr-egyház nyelven és a jelenlegi, népnyelven is jelennek meg, 1835 óta a könyvek díszes kiadásban Amerikában nyomtatnak és a missionáriusok által terjesztetnek igen jutányos áron.

A chaldái keresztényeknél a vasárnap délelőtt a templomban tanítással telik el, melynél legelőször a férfiak, az asszonyok, azután a fiúk és a leányok kerülnek sorra. Csak délután gyűl össze a község a mi fogalmunk szerinti isteni tiszteletre. Zsoltár ének és hitszónoklat ebben a főrészt, mely mindkettő az általánosan értett új syr nyelven történik. Ez azon egyház, melynek javára most Sándor pástor gyűjt.

Ők Gyog-Tapaban, tehát a persa részen akarnak egyszerű, de elég tágas imaházat építeni, a z első, melyre a sa h engedélyt adott (alkalmasint európai utazásának gyakorlati következménye) és mely 2500 rubelbe fog kerülni. Az adományok egyenesen Tiflisen át Simeon patriarkának küldendők.

Nem lehetséges-e, hogy e kis nemzetség, kis gyöngye egyház, mely a köröskörül uralgó sötétség között oly régóta tartja fen magát, még egyszer, mint már másfél évezred előtt, hivatva leend a világszót keletre vinni.

* * *

Eddig szól a szentpétervári lap jelentése, melyet eléggé érdekesnek hittem, hogy önnel is közöljem. Nem általánosan ismert körülmény az, hogy a persa-török hátrételeten annyi viszontagság mellett fentartta magát az ő egyház egy maradványa, de még réltünőbb, hogy míg mi itt Európában alig birunk kibontakozni a sok dogma és szertartási sallangból, addig ott messze földön egy tiszta evangélikus egyház létezik.

tartja-e az utmesterek intézményét, mert véleménye szerint jobbnak tartaná, ha a helyett az utkaparók száma inkább szaporítatnék, és az utmesterek száma lassan apasztatnék. Liptay hivatkozva már Pestmegyében nyert tapasztalásra, pártolja az indítványt. A miniszter egyetért az indítványozóval és az ellen kifogása nincsen, hogy fokozatosan leszállítván az utmesterek száma és oly értelmesbb utkaparók száma szaporitassék, kik más utkaparók felett a felügyeletet gyakorolhatnák. A bizottság erre 27,000 frt töröl.

Az utak fentartására előirányzott 3,281,449 frtból hosszabb vita után főleg a földanyagnál, melynek ára tetemesen csökkent, töröltetett 281,000 frt.

Simonyni azon visszaéléseket hozván szóba, melyek a föld anyagnál sok helyütt történnek, úgy hogy a vállalkozók legtöbbet azon földanyagnál nyernek, melyet nem hoznak be.

A miniszter azt válaszolja, hogy minden visszaélések megbüntetnek, ha hiteles tudomására esnek, és miután a földanyagok mindig árverés útján adatnak a vállalkozóknak, e tekintetben visszaélések nem is történhetnek.

*

A bizottság mai ülésében folytatta a közlekedés miniszterium költségvetésének tárgyalását.

Uj utak és hidak építésére előirányoztatik 490,000 frt. 1. Apahida szász régeni államutára előirányoztatik 50,000 f. Előadó 25,000 frtöt töröltetni ajánl. Horváth Lajos, a mult évi e czélra megszavazott összeg még felhasználva nem lévén azt elégségesnek tartja s az egész 50,000 frtöt töröltetni kívánja. Töröltetik 2. A piski hid építésére előirányoztatik 75,000 frt. töröltetik. 3. A Zsolna melletti vashidra a Vágon 140,000 frt, ez évre ebből előirányoztatik 70,000 frt. A miniszter kiemeli a hid stratégiai fontosságát. Möricz Pál semmit sem adna, mert ha hadászatiilag szükséges lesz megépíti a hadügyér stratégiai hidásokkal. Péchy e vounon vashidat szükségtelessé tart, féltanyoni költséggel lehetvén fahidat oda építeni 35,000 frt ez évre elég. Simonyni elhalasztatni kívánja. Elhalasztatik és töröltetik.

4. A törvényhatóságoknak utak és hidak fentartására 150,000 frt. Amult évben 300,000 frt. A miniszter előadja, hogy a törvényhatóságoknak legalább 7-800,000 frt kellene, de ezt a pénzügyi viszonyok nem engedik. Vámszedés mellett elég leend 150,000. Széll véget akar vetni e segélynek, beszüntetni kívánja e segélyt és törölni az összeget. Simonyni E. nagyon fontosnak tartja e kérdést, mert műtárgyakat közmunkával fentartani nem lehet, megzavazza a 150,000 frtöt. Horváth törölni kívánja. Somssich, Horn, Péchy nem látják a mi viszonyaink közt a megyéket oly helyzetben, hogy maguk fenttarthassák hidjaikat, — a közlekedés el nem hanyagolható. Megszavaztatik.

5. Elemi károk helyreállítására 80,000 frt. Előadó 50,000 frtöt töröltetni kíván. Simonyni E. nem lát hasznát a törlésben, mert nem tudhatni elég lesz-e az így törölt összeg. A bizottság 30,000 frtöt töröl és megszavaz 50,000 frtöt.

Horvát-Szlavonországban: 6. A Szávahid biztosítására 20,000 frt, töröltetik 10,000 frt. 7. A Drávahid biztosítására 15,000 frt. Megszavaztatik 10,000 frt. 8. Az eszköz-vukovári ut építésének folytatására 30,000 frt. Függetben marad.

Vizi utak fentartására és építésére 1,172,200 frt. 1874-re volt 1,318,537 frt. A bizottság 900,000 frtöt vett fel. Kezelésre előirányoztatik 21,901 frt.

A Dunánál a remete-lipóti partvédezet terve sem lévén még kész, az erre előirányzott 25,000 frt töröltetik, — az apati, kiskeszi, nagybajcsi partvédezetek kigazítására előirányzott 14,000 frt töröltetik. A lettenhaufeni, szapi és mohácsi, melyekre 48,400 frt kell, megszavaztatik.

A Béga csatornánál 171894. f. 52041 f. elégnék nyilvánítván a miniszter által, ennyi szavaztatik meg.

Uj építkezésekre a Dunánál 255,000 f. Előadó 200,000 frt, ajánl elfogadni. A) Hajózási akadályok elhárítására 50,000 frt. B) Védművek a) a felső Duna szabályozási munkálataira 120,000 frt. b) A makádi szabályozási munkákra 45,000 frt. c) A Paks-fajsi szabályozásra 40,000 frt.

Horváth Lajos e művekre nézve még bizonytalan lévén, valjon a nagy dunaszabályozási műbe be fognak-e illeni, 120,000 frtöt töröltetni kíván. Széll csak 100,000 frtöt szavaz meg. Simonyni E. Tekintettel arra, hogy oly alacsony vizállás, mint most van, csak 50 évben egyszer fordul elő, 120,000 frtöt töröltetni kíván. Möricz Pál az alsó Duna szabályozását sürögöbbsnek tartja, mint a felső Dunáé s 100,000 frtöt elégnék tart. 130,000 frt. szavaztatik meg.

2. A Tiszánál: Átmetszések sikeresítésére 200,000 frt. 1874-re volt 25000 frt. Möricz Pál megszavaztatni kívánja. Széll 100,000 frtöt elégnék tart. Péchy részleteket kíván, miután a tétel nagy. Függetben marad.

3. A Körös Berettyónál 77,000 frt megszavaztatik.

4. A Temeshajózhatóvá tételére 100,000 frt. Elfogadatik szerződési kötelezettségek folytán.

5. A Szamosszabályozás folytatására 50,000 frt, töröltetik.

6. Az állam kezelése alatt nem álló folyamok szabályozási elmunkálataira segélyképen 50,000 frt. Megszavaztatik 30,000 frt, minthogy a mult évi kiadás szinte ennyi volt.

7. Öntözés szempontjából teendő műszaki

tanulmányozásokra 10,000 frt. Megszavaztatik 5000 frt. 8. Drávaszabályozási munkákra 40,000 frt. Marad.

Horvátországban: 9. A Dunánál a dályai part biztosítására 26,864 frt. Fele az 1876. évre maradhat. Megszavaztatik 13,432 frt.

10. A Szávánál: 65,914 frt. Töröltetik 32,000 frt, marad 33,914 frt.

Töröltetvén e szerint 324,000 frt, megszavaztatott összesen 648,200 frt. A Tiszára előirányzott 200,000 frt függöben maradván.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése november hó 24-ikén.

Elnökök: Perczel Béla. — Jegyzők: Széll, Wächter és Huszár. — A kormány részéről jelen vannak: Zichy, Ghyczy, Pauler és Trefort miniszterek. Az ülés 10 órakor megnyilván, a mult ülés jknyve hitelesítettik.

Elnök jelenti, hogy Tiszta L. egészségi szempontból a téli időszakra szabadságát kér. — Megadatik. — Barth a Miklós erzsékeskodási büntény miatt a székelvényesúri járásbírósi kiadati kéri. — A mentelmi bizottsághoz utasittatik. — Ghyczy K. pénzügyminiszter a komáromi iparosok kérvényét adja be az iparkamarák beszűntetése tárgyában.

Lázár Á. emez interpellációt intézi az igazságügyérhez: „Tekintve, hogy a bünvádi eljárásnál fenálló vizsgálati fogságnak alkalmazása igen gyakran az egyéni szabadság, és a személyes biztonság indokolatlan korlátozására vezet önkényes eszközök tünik föl; tekintve továbbá, hogy míg a budapesti k. itélő tábla területén fenálló büntető gyakorlat szerint bizonyos esetekben, a vádlottak kezesség vagy biztosíték mellett szabad lábra tétenek, míg ellenben a marosvásárhelyi k. itélő tábla területén még mindig érvényes, osztrák bünvádi eljárás szabályai szerint ilyesmirel szó se lehet; tekintve végül, hogy a végleges büntetőjogi codificáció még sokáig várható magára, addig pedig a miniszterium az 1868. 43-ik tozikk 12. és 18. §-a szerint az igazságszolgáltatás terén szükséges intézkedések megtételére felhatalmaztatott; ez okon kérem az igazságügyér urat: nem tartja-e kötelességének, és nem szándékozik-e az erdélyi részekben s vizsgálati fogságot a kezesség vagy biztosíték mellett szabad lábra helyezésre tekintettel mielőbb szabályozni, és ez által az önkényes visszaéléseknek gátot vetni?”

Zichy J. gr. közl. miniszter felel a Markhot János felmentése ügyében hozzá intézett interpellációra s kijelenti, hogy ez intézkedés első sorban azon meggyőződés indította, miszerint egy hat vmegyén keresztül menő folyó szabályozására vonatkozó biztosi állás egy vmegyei activ alapsáni hivatalos állással egyáltalában össze nem fér, továbbá ő a biztostól teljes függetlenséget, erélyt, gyors intézkedést és kizárólag ez ügygel való foglalkozást kíván. — Brogyányi V. teljesen meg levén nyugtatva a válasz által a ház tudomásul veszi azt.

Ezután a közizgatási bizottság 15 tagjára adatnak be a szavazatok. Napirenden van a kérvények tárgyalása. — Az 53. sorjegyzékben foglalt kérvényekre vonatkozó bizottsági vélemények minden vita nélkül elfogadattak. — Az 54. sorjegyzék első számát a brassóvidéki ágost. magyar egyházközségek azon kérvénye képezi, hogy külön eszerséggel alakulván, valamely magyar egyházkerületbe beleztesse nek be. A bizottság semmi akadályt nem látván indítványozza, hogy a kérvény a vallás és közokt. miniszternek adassék ki azon felhívással, hogy az 1868. 43. tcz. 18. §-a értelmében a vallás szabad gyakorlatának követelményeivel megegyezőleg intézkedjék. — Trefort megjegyzi, hogy a kérvény hozzá is beadtván, ő azonnal egy magasrangú tisztviselőt küldött ki az elősorolt panaszponatok megvizsgálására, ki azoknak nagyobb részét csakugyan alaposnak találta, miéért is ő nyilatkozatra hívta fel a nagyszabeni konsistoriumot s e nyilatkozat beérkezével rögtön megteszi a kellő intézkedéseket.

A tanfelügyelőségek eltörlésére vonatkozó kérvények a tanügyi biztostágnak, az engedély nélkül távollevő képviselők napidíjainak elvonása irántiak pedig a ház elnökének adatnak ki.

A közizgatási bizottságba bevalasztott tagok nevei felolvastván, ezek a következők: Vály János, Baranyi Ágoston, Tisza László, Várady Gábor, Házmán Ferencz, Lónyay János, Lészay Lajos, Vizsolyi Gusztáv, Bittó Kálmán, Ernusz Sándor, Péchy Manó gr., Gorove István, Ordódy Pál, Oláh Gyula, Tóth Vilmos. — Ülés vége 11 óra 55 perc.

Közelebbi ülés szokott módon fog kihirdettetni.

A főrendiház ülése november 24-én. Elnökök: Majláth György. — Jegyző: Zichy F. Viktor. — A kormány részéről jelen van Szapáry Gyula gr.

Elnök jelenti, hogy a királyné kegyesen fogadta a főrendiház névnapüdvánatát s köszönetét fejezte ki. — Jelenti továbbá Károly-Ferdinánd fhg halálát.

Beöthy Alg. a képviselőház jegyzője áthozza a választási és közjegyzői tjavaslatot tudomásvétel, az összeférhetlenségi tjavaslatot pedig tárgyalás végett. — Ez utóbbi a közjogi biztostághoz utasittatik. Ülés vége 1 3/4 órakor.

KÜLFÖLD.

Serrano, hir szerint személyesen áll élére legközelebb az északi hadseregnek, hogy egy téli hadjáratban végképen megsemmisítse a karlistákat, vele egyidejűleg Laserna tábornok Vera ellen fog előnyomulni. — A karlisták különben is teljes foioszlásban vannak s általánosan el van harapóva köztök az egyenetlenség. Így Estellában lázongás tört ki közöttök, s egy pronuncia-mento is történt az asturiai herczeg javára. — Lozano a kalandor karlista főnököt a madridi haditörvényszék főbelövésére ítélte.

A német birodalmi gyűlés tegnap ülésében Windhorst ultramontán képviselő a socialdemo-

krata fogoly képviselő szabadon bmadt vitában felszólalván, kiemelte, ban 1867 óta roppant mérveket ölt melyek elől senki nincs biztonságban, követei sem kiméltetnek meg. — Erre méteit tetszésnyilvánításai között kifeje befogatások oka nem a törvény szigorú hogy a kritika tendenciája, a törvény általában a társadalom olyan rétegeit az előbb honos nem volt; ez ok azok ban van, kiknek különösen sokat kellett tiszteletére, kik azonban első sorban vények megtámadására, megsértésére engedetlenségre (Helyes); mozgás) ilyen behatások alatt társadalmi viszo vadulás harapózt el, mely csak meg példában, melyet legújabbban a törvény ség kötelessége alól való kibúvásban e A mi különben a jelen esetet illeti, az teljesen egyetérték abban, hogy fölteh urról“ (Derütség), hogy ha kérest int ségesen megeend mindent, hogy az il hátságot visszazsereze, mert olyan b elöttem szóló urak tartottak, rendkivi nyukat régóta sajnosan éreztük. (Nagy

Mac-GMahon üzenetével leshez lesz intézendő és az alkotmá foglalkozott, f. hó 18-án a francia üzenetet illetőleg Grievart keres veget terjesztett elő, mely azonban e zete miatt el nem fogadtatott s Decaz szövög kidolgozásával. — Az alkot ben a kormány hivatkozik a közel nemzetgyűlés korábban magára vállalt említi fel a septennatus szer enben Décazes hg. bizatott meg az el tésével, ez azt látszik bizonyítani, ki engesztelődsi párt van tulsúlyban zetében. Ezzel különben még nem azon engedmények között, s melyek azon követelések között, melyeket Ch nevében felállított, valószínűleg nagy Grantot vád alá hely ellenségei a „Newyork Herald“ értesít pontokat képeznek az anarapszula sand-mingói ügy, excentrikus beavat ződéskötési előjogaiba, résztvevés a v eltérés az alkotmányos hagyományok tésénél stb. — Mindezek azonban ali ratu alaptalan rágalomnak, minthog kizárólag határoz az ily vádak föitő sége pedig a jövőre is fenmarad. a bo nyoszu fiascora fog vezetni.

Nemzeti színház

Wagner Rienzije ma került nemzeti színházban, igen fényes ház előtt.

A hatás, melylyel e mű a közönsé meglepő volt. Az előadás korektsége Richtert látjuk a karmesteri állván énekkarok helyenként a szó szoros ér A dalmról holnap bővebben az egész előadásra is vissza fogunk m

TÁVIRATOK

Sz-Pétervár, nov. 24. A czár csak december elején tér ide viss czárné nem Nizzába, vagy Canne megy s ott marad teljes felüdüléseig egyetemi tanár, ki ellen az orvosn hat havi szünetet nyert a külföldre.

London, nov. 24. A földrajz ülésén Rawlinson elnök tudatta, hog ban egy új angol expedió indul az é Sir Thomas Chambers tegnap felolva ter-csarnokban az angol alkotmányr táns jellegéről, s kiemelte, hogy a marck forró rokonszenv érdemelte k nak, a midőn rendithetlenül védi Né gait Róma dolyfe ellen.

Páris, nov. 24. Thiers ma reg országi utjából. — A „Nieves“ s matróza szabadon bocsátottat s a b tetett. Az orosz czárné ma estére ide

Berlin, nov. 24. A „Nordd. Ztg talannak mondja azon nézetet, hogy á épügy el volnának keseredve Német bécsi sajtó. És elégtellel konstatál nép tulnyom többsége rokonszenv országránt s hó óhajások minél in látni a barátságos viszonyt Ausztria Németország között.

Berlin, nov. 24. A birodalmi gy bir. igazságügyi törvények alkalmazá bergi és bajor igazságügyminiszterek szöloáltak, mig Lesker annak hiányait

Bécs, nov. 24. A reichsrath ma miniszter választott a vasutügyben pellatióra. Szerinte 1872-ben 10 mill 245 mérföldnyi vasutvonal állott épít 123 mérföld maradt elvégzendő; uj mérföld járult s 1875-ben körül rintot kell az államnak kiadni. nagyobb megterhelését a fenforog tekintettel inoportumnak tartja 1876. évre már 100 mérföld vasu van. A miniszter igéri, hogy részletes

szavaztatik 5000 frt.
munkákra 40,000 frt

A Dunánál a dát.
Fele az 1876. évre

Töröltetik 32,000

0 frt, megszavaztatott
bírányozott 200,000 frt

ÜLES.

október hó 24-ikén.

Jegyzők: Széll,
Mányi részéről jelen
Trefort miniszterek.

án, a mult ülés jknyve

a L. egészségi szem-
göt kér. — Megadatik.
kodási büntény miatt a
adatni kéri. — A men-
Ghyezy K. pénzügymin-
nyét adja be az iparka-

zi az igazságügyérhez: „Te-
vizsgálati fogságnak alkal-
ság, és a személyes biztonság
eszköznek tünik föl;
apesti k. itélő tábla területén
esetekben, a vádlottak ke-
lébra tételnek, míg ellenben a
még mindig érvényes, osz-
esmiről szó se lehet;
intetőjogi codificatio még so-
miniszterium az 1868. 43-ik
ezelgáltatás terén szükséges
tött; ez okon kérdem az
sségének, és nem szándéko-
egyságot a kezeség vagy biz-
te tekintetel mielőbb szabá-
eknek gátot vetni?

er felel a Markhot
ntézet interpellatióra s
só sorban azon meggyö-
vmegyen keresztül menő
biztosi állás egy vmegyei
gyátalában össze nem fér,
getlenségét, erélyt, gyors
gyel való foglalkozást ki-
n meg levén nyugtatva a
si azt.

si bizottság 15 tag-

nyek tárgyalása. — Az
ekre vonatkozó bizottsági
elfogadtatnak. — Az 54.
ndéki ágost. magyar egy-
pezi, hogy külön esperes-
ar egyházkerületbe kebe-
mmi akadályt nem látván
vállalás és közokt. minisz-
al, hogy az 1868. 43. tez.
ad gyakorlatlan követel-
edjék. — Trefort meg-
beadatván, ő azonnal egy
ki az elősorolt panaszpon-
nagyobb részét csakugyan
nyilatkozatra hívta fel a
nyilatkozat beérkezével
éseket.

rlésére vonatkozó kérvé-
engedély nélkül távollevő
a irántiak pedig a ház el-

zottságba beválasztott

következők: Vály János,

Várady Gábor, Házmán

Lajos, Vizsolyi Gusztáv,

Péchy Manó gr., Gorove

la, Tóth Vilmos. — Ülés

don fog kihirdettetni.

november 24-én.

Jegyző: Zichy F.

részéről jelen van Szapáry

tylné kegyesen fogadta a

t s köszönetét fejezte ki.

ánd fng halál.

áz jegyzője áthozza a vá-

kat tudomásvétel, az össze-

tárgyalás végett. — Ez

asittatik.

OLD.

személyesen áll élére leg-

ék, hogy egy téli hadjárat-

karlistákat, vele egyidejű-

en fog előnyomulni. — A

eljes feloszlásban vannak s

zók az egyenetlenség. Így

zöttök, s egy pronuncia-

szeg javára. — Lozano

madridi haditörvényszék fő-

gy ülés tegnapi ülésében

képviselő a socialdemo-

krata fogoly képviselő szabadon bocsátása ügyében tá-
madt vitában felszólalván, kiemelte, hogy Németország-
ban 1867 óta roppant mérveket öltenek az elfogatások,
melyek elől senki nincs biztonságban, s még a birodalom
követői sem kiméltetnek meg. — Erre Bismarck a ház is-
mételt tetszésnyilvánításai között kifejtette, hogy a gyakori
befogatások oka nem a törvény szigora, de azon körülmény,
hogy a kritika tendenciája, a törvény iránti engedelmesség
általában a társadalom olyan rétegeire is kiterjedt, ahol
az előbb honos nem volt; ez ok azok kimagasodó példájá-
ban van, kiknek különösen sokat kellene adniok a törvény
tisztelére, kik azonban első sorban adnak példát a tör-
vények megtámadására, megsértésére s az irántuk való
engedetlenségre (Helyeslés; mozgás). Tény az, hogy az
ilyen behatások alatt társadalmi viszonyainkban olyan el-
vadulás harapózott el, mely csak megerősítését lelta ama
példában, melyet legújabbban a törvény iránti engedelmesség
kötelessége alól való kibúvában előkelő helyen adtak.
A mi különben a jelen esetet illeti, az előttem szóló ural
teljesen egyetérték abban, hogy fóltehető a „bir. cancellár
úrrol“ (Derülség), hogy ha kérésintézőnek hozzá, ő kés-
ségesen megteend mindent, hogy az illető uraknak a sza-
badságot visszazerezze, mert olyan beszédek, minőket az
előttem szóló urak tartottak, rendkívül tanúságosak s hiá-
nyukat régóta sajnosan éreztük. (Nagy derülség.)

MacMahon zeneiével, melyet a nemzetgyü-
léshez lesz intézendő és az alkotmány törvényével
foglalkozott, f. hó 18-án a francia minisztertanács. Az
üzenetet illetőleg Grievart keresk miniszter egy szö-
veget terjesztett elő, mely azonban erős jobboldali szine-
zete miatt el nem fogadtatott s Decazes hg. bizatott meg a
szöveg kidolgozásával. — Az alkotmány törvénye-
ben a kormány hivatkozik a kötelezettségre, melyet a
nemzetgyűlés korábban magára vállalt s legelső feladatául
emliti fel a septennatus szervezését. — Hogy
épen Decazes hg. bizatott meg az elnöki üzenet szerkesz-
tésével, ez azt látszik bizonyítani, hogy ez idő szerint a
kiengesztelő párt van túlsúlyban MacMahon környe-
zetében. Ezzel különben még nem sok van nyerve, mert
azon engedmények között, s melyekre a kormány kész és
azon követelések között, melyeket Christophle a balközép
nevében felállított, valószínűleg nagy a különbség.

Grantot vadálal helyezni készülnek
ellenségei a „Newyork Herald“ értesülése szerint. A vád-
pontokat képeznek az aranyspeculáció Gould alatt, a
sand mingói ügy, excentrikus beavatkozás a senatus szer-
ződéskötési előjogaiba, résztvevés a vagyonspeculációkban,
eltérés az alkotmányos hagyományoktól a hivatalok betöl-
tésénél stb. — Mindezek azonban aligha egybeek roszakar-
ratu alaptalan rágalomnak, minthogy azonban a senatus
kizárólag határoz az ily vádak fölött, republikanus több-
sége pedig a jövőre is fenmarad, a boszuszomjas ter-
vnyosan fiasora fog vezetni.

Nemzeti színház.

Wagner Rienzije ma került először előadásra a
nemzeti színházban, igen fényes kiállítással zsufolt
ház előtt.

A hatás, melylyel e mű a közönségre helyenkint birt,
meglept volt. Az előadás korektsége magától érhető, ha
Richtert látjuk a karmesteri állványon. A zenekar és
énekkarak helyenként a szó szoros értelmében brillirozott.

A dalmíról holnap bővebben fogunk írni, valamint
az egész előadásra is vissza fogunk még térni.

TÁVIRATOK.

Sz-Pétervár, nov. 24. A csár gyengélkedése miatt
csak december elején tér ide vissza Livádiából. — A
czárné nem Nizzába, vagy Cannesba, de St.-Remobe
megy s ott marad teljes felüdüléseig. — Cyon helybeli
egyetemi tanár, ki ellen az orvostanhallgatók tüntettek,
hat havi szünetet nyert a külföldre.

London, nov. 24. A földrajzi társulat tegnapi
ülésén Rawlinson elnök tudatta, hogy jövő május havá-
ban egy új angol expedio indul az északi sarkvidékre —
Sir Thomas Chambers tegnap felolvasást tartott az Exe-
ter-csarnokban az angol alkotmányról és annak protes-
táns jellegéről, s kiemelte, hogy a német császár a Bis-
marck forró rokonszenvét érdemelte ki minden protestáns-
nak, a midőn rendíthetetlenül védi Németország állami jo-
gait Róma dolyfe ellen.

Páris, nov. 24. Thiers ma reggel tért vissza olasz-
országi útjából. — A „Nieves“ spanyol hajó három
matróza szabadon bocsátatott s a belga határookra kísér-
tetett. Az orosz czárnét ma estére ide várják.

Berlin, nov. 24. A „Nordd. Ztg.“ tévesnek és alap-
talannak mondja azon nézetet, hogy az ausztriai németek
épgy el volnának keseredve Németország ellen mint a
bécsi sajtó. És elégtétellel konstatálja, hogy az osztrák
nép túlyomó többsége rokonszenvel viseltetik Német-
ország iránt s hó óhajások minél inkább megszilárdulva
látni a barátságos viszonyt Ausztria s Magyarország és
Németország között.

Berlin, nov. 24. A birodalmi gyűlés mai ülésében a
bir. igazságügyi törvények alkalmával a porosz, würtem-
bergi és bajor igazságügyminiszterek a tjavaslat mellett
szólottak, míg Lesker annak hiányait emelte ki.

Bécs, nov. 24. A reichsrath mai ülésében a keresk.
miniszter válaszolt a vasutügyben hozzá intézett inter-
pellatióra. Szerinte 1872-ben 10 millió subventio adatott s
245 mértföldnyi vasutvonal állott építés alatt, ebből 1873-ra
123 mértföld maradt építendő; ehez 1874-ben 95
új mértföld járult s 1875-ben körülbelül 50 millió
forintot kell az államnak kiadni. — A vasuti budget
nagyobb megerhelését a fenforgó körülményekre való
tekintettel inoportunusnak tartja a kormány. — Az
1876. évre már 190 mértföld vasut kiépítése biztosítva
van. A miniszter igéri, hogy részletes programot fog elő-

terjeszteni egy a vasutépítési törvényre vonatkozó reform-
javaslatlall együtt. — Ezután a részvény-törvény tárgya-
lását folytatta a ház.

Bécs, nov. 24. Hitelrészvény 235.25. Galicziai 242.50
Államvasut 303.50. Rente 70.—. 1860. sorsj. 109.75
1864. sorsj. 138.75. — Ezüst 105.80. — London 110.30.
Unio-bank 117.25. Által. építő-bank 35.— Angol-osztrák.
147.—. Lombard 134.—. Tramway 128.—. Hitelsorsjegy
168.— Napoleond'or 8.91. Arany 526.—. Frankfurt 92.15.
Porosz pénztalv. 163.75. Töröksorsj. 56.15. Ang.ép. 44.25
Magy. földteherm. kötv. 77.80 Salgó-Tarján 80.— Ma-
gyar hitel 230.50. Magyar záloglevél 86.75. Erdély 134.—.
Magy. kel. vas. 56.—. Magy. sorsjegy 82.—. Magy. földhi-
tel 75.25. Magy. vas. kölcsön 97.75 Anglo-Magyar 29.—

UJDONSÁGOK.

Ghyezy a Terézvárosban. Az egész Terézváros
tele van azon hírrel, hogy Ghyezy incognito meglátogatta
őket, meggyőződendő véleményükről az adóügyben. Va-
sárnap ugyanis — így szól a chrónika — a három-
dob-utezai „veres zászlóhoz“ czimzett vendéglőben este
8—9 óra közt az ott iddógáló munkások nem csekély bá-
mulatára egy pápaszemes öreg ur jelent meg, s szerényen
egy sarokba vonulva szűrszölette félmeszelyét. A mun-
kások az új adótörvényről, a rozsz szivarokról stb. oly
épületes előadást tartottak a modern Mátyás diáknak,
hogy az jónak látta három (!) félmeszelynek bekebelezése
után odább állani. A „megszőkös“ persze még inkább
megerősítette a terézvárosiakat abbéli hitükben, hogy az
öreg ur csakugyan Ghyezy volt.

Rákospataknak bevezetéséről bár a legköze-
lebb tartott városi bizottsági közgyűlés kimondá, hogy a
tervet a télen nem tartja kivendőnek, még mindig beszél-
nek. Az építési bizottság a tervet már el is készítette. E-
szerint a Rákospatak a külső keresepi ut mentében vezet-
tetnék beföldött csatornában. A csatornának patak melléki
torkában egy medence tervezetik a vizgyűjtésre és ez
egyszermind jégkészítésre is használtaték föl. E terv
a közmunkáktanácsa elé fog terjesztetni jóváhagyás
végett.

Egy kerítőnőt fogtak el legközelebb Bécsben, ki a
lapokban mint közvetítő hirdette magát, s a hozzá helvért
forduló szolgálóleányokat Bécs környékén három helyen
is levő bérelt házaiba utasította, s az oda menőket a leg-
gyalázatosabb módon áruba bocsátotta. Egy 17 éves leány
azonban ellenállt esabításainak s feladta a kerítőnőt, ki
azonnal el is fogatott. A gyalázatos teremést Goldstein
Annának hívják; magyarországi illetőségű 35 éves, s mes-
terségét már Győrben is gyakorolta. Saját bevallása
szerint nem kevesebb mint 22 lányt vitt ki Bukarestbe és
Törökországba.

Megégett nő. Debreczenben egy szegény asszony
a hideg elől a temetőbe vonult a sirhalmok közé, s a véle
levő szenesfazékban a tüzet élesztgette. Azonban ruhája
valahogy tüzet fogván — hirtelenséggel egész ruházata
lángba borult s mire a rémítő kiáltásra a csőz oda sza-
ladt, — a szerencsétlen nőről már az utolsó darab ruha
is leégett; az értesítést nyert rendőrség aztán a félholt
asszonyt a kórházba szállította be.

Vakmerő betörés. Békés-Csabán, mint a „Békésm.
Közl.“-ben olvassuk B i e n e r Bernát ottani lakosnál
f. hó 15-én ismeretlen tettesek törtek be, s onnét ékszer-
ket és selyemruhákat összesen 700—800 frt erejéig elra-
boltak. A tetteseket még eddig nem sikerült felfedezni.

Ferdinand Károly főng teteimet vasárnap este
1/2 10 órakor hozták Bécsbe. Az északi vasut 1. oszt. váró-
termében vették át a halottat, s innét szállították át a
császári várba. A holttest az udvari templom előcsarnoká-
ban szenteltetett be, mely szertartásnál jelen voltak:
Rudolf koronakeres, Saluator Károly, Albrecht, Frigyes
Vilmos, Rajner és Lipót főng, és Lajos bajor hercege. A
szertartás után a holttestet a templomba vitték s ott újra
beszentelték.

A Károly-kaszárnya országúti szárnya, mely
tudvalevőleg rozsz karfákkal látatott el, ezen okból átépít-
tetik 100.000 frtnyi költségen, melyet részint az előbbi
állalkozó, részint a katonai kincstár fedez. E napokban
lesz kiadva a munka nyilvános árjelítés útján.

Száz forintot ejtett el valaki az erzsébetteri kioszk
nagy termében, Az illető forduljon a kávéshoz, a ki a pénzt
örizetibe vette.

Szabad bemenet. Az erzsébetteri kioszkban ezen-
tel a katonai zenekarok hangversenyei alkalmával nem
szedetik külön belépti díj. Ily első „szabad“ hangverteny
jövő héten kedden lesz.

Katona és hordár mint életmentők. Egy a vizi-
városban sütőt gesztenyét áruló asszony tegnapi a tűz
élesztése alkalmával ruháját megégette, úgy hogy nemsó-
kára teljes lángban állott a szegény. Egy Este ezredbeli
katona és egy hordár segítségére sietve a szerencsétlen nőt
a földre terítették és így a lángokat eloltottak. A nő veszé-
lyesen megérült.

A király és a királyné holnap jönnek Bécsből
Gödöllőre.

Az új adójavaslatok ügyében kiküldött fővárosi
bizottság ma a nyilvános számadára kötelezett társulatok
megadózására vonatkozó törvényjavaslatot vonván tár-
gyalás alá több lényeges változtatást javasol. Egyebek
közt, hogy az igazgató tanácsosoknak osztogatott jelenléti
bárczák és tantiémek ne adóztassanak meg, különben fix
fizetéseket fognak ezeknek kiszabni, továbbá, hogy új vál-
lalatoknak adassék vissza a jövedelmi adó, ha 4%-nél ke-
vesebb a tiszta jövedelem.

A kórházak budgetje elkészült már. Fordítottat
pedig a Rókus kórházra 306.254, a budaira 78.423 frt, és
ez pedig sokkal több, mint tavál. Ezen okból Pesten az el-
látások napidíj 68 król 80 1/2 krra emeltetik. A bizottság a
kórházi orvosok fizetését 25 perccenttel javítani indít-
ványozta.

A sorozás Budapestén 1875 január 15-én kez-
dődik, még pedig jan. 15-étől 26-áig Ó-Budán, jan. 20-tól
31-éig Budán és febr. 1-től 20-áig Pesten. Sorozás alá
jönnek az 1855, 56 és 57-ben szülöttek.

A népkönyhák házirendjét teszi közzé a nép-
konyhabizottság. Főbb pontjai következők: Csak éjtgy
mellett szabad a bemenet, az étkezés után távozni kell, hogy
másoknak legyen helyök, szivarozás és fenhangon való be-
széd tilos.

Az új utczatáblák magyarsága már szurja a
szemét egy helybeli német lapnak. Tapintatlanságnak és
figyelmetlenségnek nevezi a fővárosi tanács ezen intézke-
dését a fővárosi németajku lakosság irányában. Hogy ez
valóban tapintatlanság-e, nem vitatjuk, de ha az, hát csak
hadd legyen; nem ilyen tapintatlanságot érdemelne meg az
a németajku „magyar“, a ki előtt még most is érthetetlen
a magyar felirat. De — folytatja tovább a tiszteltele méltó
„Pester Journal“, — nem csak ezek, hanem a birodalom
másik felének polgárai, továbbá a külföld iránt is méltány-
talanság a tiszta magyar felirat. — Látni való, hogy ily
badar beszédre nem érdemes felelni. Menjen az a külföldi
Dániába, vagy Németalföldre, melyeknek van annyi köz-
kedésük Németországgal, mint nekünk, s kérdezze meg
ott, találkozik e oly esztelen, ki a külföld iránt figyelmet-
lenségnek tartsa, a közhelyeknek hazai nyelven szerkeszt-
ett feliratait. De nincs külföldi sem, ki ezen megütök-
nék. A külföld igenis tisztelgetben tudja tartani nyelvünkét,
a mint a mindennapi példák mutatják s csak itt vannak
közünk emberek, az ugynevezett „németajku magyarok“,
kik azonban cseppel sem jobbák Miletics vagy Babes leg-
szájasabb tanítványánál, a kik ignorálni szeretnék hazai
nyelvünket mindenütt. Ideje volna már ez ignora-
tíán a k egyéb téren is véget vetni.

Tűzoltók lovai. Kempelen Gyula a tűzoltóság
kezelő tisztje azon javaslatot terjeszté a tanács elé, hogy a
tűzoltóság részére szükséges lovakat a város nem hárló ál-
tal állíttassa ki, hanem a város szerezzze be s házilag ke-
zelje, miáltal a város évenként 10,000 frtot takaríthat meg
eddigi kiadásaiából. Ezen javaslat megvizsgálására Szi-
tányi Izidor, Schimmer György, Dobos Ferenc és Linden-
bach Jánosból álló albizottság küldetett ki.

Az esztergomi érsekhez a napokban egy szerb
koldus akart bemeni, hogy utja tovább folytatására attól
valami segélyt kérjen. Az ajtón álló azonban rongyossága
miatt nem akarta beereszteni, a mint az ajtóban alkudoz-
nak, meglátja őket egy fiatal festő, P a c k a Ferencz,
ki az érsek pártfogása alatt most kezdi pályáját, — hirtel-
len lerajzolja a koldust s beküldi a képet az érseknek, ki az
ilyen ajánló levélre aztán csakugyan be is eresztette a
koldust.

Toldy Istvánnak egy új elfogadott színmü-
vét „Kornéliá“-t megtámadta vasárnap három lap, a
„Figyelő“, „Hon“ és az „Ellenőr“, annak erkölcsstelen s
szeméreméért tartalma miatt, s a támadásban az írón ki-
vül, kinek e müve első e nemben a magyar irodalomban,
kijutott a támadásból a nemzeti színház drámaíró bi-
zottságának is, mely a darabot előadásra ajánlotta. Toldy
mellett ma a „Reform“ és a „Föv. Lapok“ emelnek szót.
Az első hibáztatja a támadókat, hogy támadásaikat az író
ellen intézték, szerinte a költő ir olyant, a milyen neki
tetszik, a drámaíró bizottság az oka mindennek, miért
fogadta el a darabot, ha erkölcsstelen. De ha erkölcsstelen-
ség volna a darabban, e bizottság nem fogadta volna el. Így
tehát vagy a drámaíró bizottságot kell elcsapni, mely
nem tudja megítélni, hogy milyen darabok valók a szin-
padra, vagy pedig a Kornelia ellen fölhozott vádak alaptala-
nok. — A „Föv. Lap“ ugy látszik beismeri, hogy a da-
rabban mégis van valami, a mi nem a szinpadra való, mert
azzal akarja megnyugtatni a támadókat, hogy a dráma-
író bizottság csak tetemes változtatásokkal egyeztet
bele a mű színrehozatalába, s hogy e változtatások esz-
közlése előtt a mű kinyomatott, arról a bizottság nem
tehet.

Bukovinai csángómagyarokat Szegeden igen sze-
vesen fogadták, bevezették a Marinkics Mihály kir. tszéki
elnök tisztelére rendezett lakomára is. Itt azonnal gyűjtést
rendeztek, mely szép eredménnyel végződött. A maguk-
kal hozott két csángó gyermek közül az egyiket az alsó-
városi ferenczrendi atyák fogadták magukhoz, a másik
szintén el fog helyeztetni.

Rövid hírek. A tud. és müegyetemi dal-
egylet első dalestélye az idén decz. hó közepén tartatik
meg. Az egyletnek jelen évben 243 tagja van. — A föld-
vári postarablás elkövetői már kézre kerültek s tettük
be is vallották; az elrabolt összeg 1400 frt szintén
megkerült, egy orgazda konyhájában a polcon egy fazékba
rejtve találtak. — A házi szemétből egy Weisz Her-
man nevű uri ember hasznat akar huzni. Ugyanis azon
jogért, hogy a kihordott szemétből a használható anyagot
kiszedhesse 2000 frtot ajánlott a fővárosnak: az ajánlat
azonban nem fogadtatott el, hanem a szemét-turkálási jog
árverés útján fog berbe adatni. — Női consul Harris
asszony, ki Amerikában a háboru alatt mint betegápolónő
müködött és 52 esztában vett részt, az „Egyesült államok“
részéről Velenczébe consulnak neveztetett ki. — A király
és királyné a selmezi gyermekbarátok egyletének 100
frtot, s a Bély Zsófia által Dieső-Szt.-Mártonban alapít-
t kisedővodának 200 frtot adományoztak. — Balász Sándor
derék írónkat ma nagy csapás érte; egyetlen 9 éves
leánya R ó z a ma reggel 3 órakor a roncsoló toroklob
áldozata lett. — Kéler Bólának a Nassau hercegi zene-
karmesternek megengedetett, hogy a „litteris et artibus“
svéd arany érmet viselhesse. — Freuth, ki Katscher ke-
reskedőt a vasuton meggyilkolta s itt Budapestén is több
rablást vitt véghez, az olmtüzi törvényszéktől k ö t é l
általi halálra ítéltett. — Az elhunyt
Károly Ferdinánd főhercegeért az udvari gyász két héty
fog tartani. — A népkönyhák javára a főpolgármes-
ternél eddig több mint 400 frt gyűlt egybe. — Adakozá-
sok. A disznódi égettek számára S a m a s s a egri ér-

